

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 94. ANUL XIII.

Telegrafulu este de doua ori pe septeman: joi'a si Duminica. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditura (foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre expeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. iar pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era peo jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litero mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 28 Nov. (10 Dec.) 1865.

Cerculariu indreptatu câtra Diecesanii. Eparchiei Caransebesiului

Nr. 235 / 1865.

Prea onorabilor Parinti Protopresbiteri, onorabilor Parinti, Parochi, Administratori parochiali si Capelani din Eparchia de Domnedieu scutita a Caransebesiului.

Darului Domnului nostru Iisusu Christosu, dragostea lui Domnedieu Tatalu si impreunarea Santului Duchu sa fia cu voi cu toti.

Maiestatea Sea c. r. apostolica prebonulu nostru Imperatu Franciscu Iosifu I. prin preinalta Sea resolutiune din 27 Septembrie a. c. s'a induratu pregratiosu a orendui, ca inca in anulu acest'a sa se adune diet'a tiei in Pest'a, si sa si incepa lucrările sale in 10 Decembre c. n., seu 28 Novembre st. v. 1865, pe temeiulu aceleiasi legi, dupa care s'au alesu deputatii, si la diet'a din 1861.

Pecatu mi se pare a fi de prisosu, ca sa Ve deslusiescu acesta lege privitoare la alegerile deputatiloru, si sa Ve aratu, ca care dintre eparchiotii mei din provincia au dreptulu de a alege si de a fi alesi, pentruca la diet'a de acum 4 ani, totu dupa legea acest'a ati urmatu: cu atatu mai mare si mai sanata este datori'a ce o simtiu, de a Ve pune la inima chiamarea cea inalta, si urmarea patriotica, de care aveti sa fiti insufletiti nu numai Santiele Vostre ci si poporeni Santieloru Vostre la alegerile dietale ce Ve s'au inainte, pentruca dela diet'a acest'a va aterna acum ca nici odata marirea, tari'a, si unitatea imperatii, consolidarea si inffiorarea dulcei nostre patrii Ungaria, infratirea si fericirea numerosiloru ei fii.

Insa la aceste nemarginite folose pentru imperatia si patria numai atunci vomu pute ajunge, deca atatu alegatorii catu si deputatii voru sprijini din tote puterile parintescile dorintie si fericitoarele nisuintie ale Maiestatii Sele preinduratu-lui nostru monarchu, si ale inaltului seu guvern.

Deci indreptandu-me câtra Santia Vostra, iubitoru protopresbiteri, parochi si capelani, Ve indemnu si Ve sfatuiescu cu totu adinsulu, ca cu ocaziunea alegeriloru, ce se voru face pentru dieta, sa Ve purtati ca o pretiime cu frica lui Domnedieu, inteligenta, plina de credintia, neclatita câtra Imperatulu si Regele nostru Apostolicu si insufletita de patriotismu adeverat si luminatu. Eara pe poporeni Santieloru Vostre carii au dreptulu de a alege deputati sa i povetiviti si sfatuiti, ca, insufletiti de dragostea, cu care santemu datori a imbratosia pe toti fiii patriei de ori ce semintia si religione; se alaga de deputati la dieta barbati, carii sa conlucre dupa cea mai curata sciintia si consciintia la realisarea nisuintieloru si propuneriloru Maiestatii Sele pregratiosulu nostru Monarchu si Rege Apostolicu, care tintescu numai la fericirea, sustinerea si inffiorarea tiei si ale poporeloru ei; sa alaga barbati, cari santu pacinici si credinciosi Maiestatii Sele, cari iubescu natiunea nostra, si vreu impacarea si egal'a indreptatire a toturor natiuniloru din patria.

Sa invetiati mai departe pe poporeni nostri alegatori, ca sa se ferisca ca de focu, de tulburari, certe, batii si totu felulu de escese, ca acest'a aru fi dovada, ca Romanii nu santu copti pentru vietia constitutiunala, apoi este cunoscutu, ca deputatii alesi prin escese nu se primescu, nu se verifica de dieta. In urma sa le puneti la inima poporeniloru alegatori, ca sa nu se lase a se mitui, a fi dusi in ratacire, si intrebuintati de unelte ale aceloru omeni de partida, cari, lasandu la o parte binele patriei, umbla numai dupa folosulu loru personalu, si asiá crestinii nostri, urmandu convingerei loru celei binesimtitore, se marga la locul destinatu pentru alegerea deputatiloru, ca si candu aru merge la biserica.

Prea iubittii mei Protopopi si preoti!

Preotimea nostra romana ortodoxa, alaturea cu preoti-

mea celorlalte religii din dulcea nostra patria Ungaria, a fostu totdeun'a patrunsa de patriotismulu velu mai curatu si luminatu; ea n'a perdutu nici odata din vedere inalta ei chiamare de a fi aducatore de pace; calcati dur si Santiele Vostre in urma inaintasiloru Vostri. lucrati cu totii din tote puterile, ca sa se implinesca dorintiele Maiestatii Sele, dela care aterna bunastarea si fericirea patriei nostre, ca apoi asiá sa putem fi noi si toti ceilalti fii ai patriei partasi la binecuventarile, ce aduce o vietia constitutiunala statornica.

Prelanga care impartasindu-ve binecuventarea archiereasca remanu

Alu Multu Onoratu DVostro

Caransebesiu in 3 Octombre 1865.

de totu binele voitoriu

Ioanu Popasu m. p.

Episcopu.

Cuventulu Domnului Dr. Ioanu Ratiu,

tinutu in a III. si edintia dietala, din 20 Novembre 1865.

Inaltu Presidiu! 1848, 1863/4 si 1865, prin acesti ani credu eu a desemna esactu pusetiunile aceloru trei partite, care au scrisu deschilinite principii pre standardele loru. — Pacandu aparatorii legiloru din 1848 respective a art. I despre uniunea Ardélului cu tier'a unghuresca, nu voiescu a stramuta nici o litera din acelu articolu si pre candu aceia cari voru, ca diet'a acest'a sa-si continue activitatea s'a cu privire la tote cele ce s'au intemplatu dela 1848 incóce, pretindu o schimbare radicale in acelu articolu, pe atunci aceia a caroru devisa e 1863/4 nu afla acesta dieta de competentia si capace de a aduce concluse asup'a momentosulu obiectu ce sta la ordinea zilei. Inainte de a mi dá parerea si a me alaturá la vreu'a din programele acestoru partite, voiu mai antaiu a mi face observările mele la párerile si asertiunile exprimate pentru legalitatea articolului I de lege din 1848:

E dreptu Domniloru, cumca in diet'a din anulu 1848 in compusetiunea ei cea nedrepta de atunci s'a adusu unu articolu de lege despre uniunea Ardélului cu Ungaria. S'a potutu ore aduce asemenea concluse, care nimicescu independintia patriei si periclitiza drepturile natiunali ale maioritatiei locuitoriloru tiei? A potutu decide asiá dicendu clas'a privilegiata asup'a unui milionu si trei sute de miu Romani, cari in acea dieta n'au fostu representati?

Compunerea dietei intr'unu statu constitutiunala trebuie sa coresponda toturor intereselor locuitoriloru patriei, iar legile, care le aduce diet'a tiei trebuie sa fia efluculu dorintieloru de nu alu totalitatii, celu putinu a maioritatiei locuitoriloru tiei; se pote ore afirma acest'a despre art. I din 1848?

— Nu, Domniloru, nu se pote, pentruca dorintia seculara a natiunei romane din Transilvania de a fi suscepta in sistem'a politico-natiunala, prin urmare de a fi representata in dieta ca factoru politicu nu s'a potutu realisa nici in 1848. Asiá Romaniloru nu le a remasu alt'a decatu a-si face conclusele sele si ale comunicá dietei, ceea ce s'a si intemplatu dupa pace acelea s'au statoritu intr'o adunare de 40,000 suflete. Cererea indreptata câtra dieta in punctulu 16 contine: ca natiunile conlocuitoru se nu ia la desbateru caus'a uniunei, pana candu nu voru primi pe natiunea romana in sistem'a politico-natiunala si pana candu natiunea romana nu va fi reprezentata dupa cuviintia in diet'a tiei! Acesta drepta cerere si pretensiune a Romaniloru nu s'a implinitu si asiá ei au remasu pe langa protestulu cuprinsu in acelu punctu indreptatu in contr'a uniunei.

Dela 1848 incóce cu tote ocaziunile Romanii s'au dechiaratu pe fatia asup'a acelu art. de lege, s'au dechiaratu in contr'a uniunei decise in 1848. Asiá dar, Domniloru, nu e-

Dela diet'a transilvana.

ste adeveratu cumca uniunea aru fi fostu o dorintia generala a tieriei; nu este adeverata, cumca conclusulu uniunei din 1848 aru fi fostu eflusulu dorintieloru locuitoriloru tieriei. Dar sa vedemu mai departe, cum s'a consideratu acea uniune din partea corónei dela 1848 in cóce. Ceea ce s'a intemplantu in cei 12 ani ai absolutismului nu voiu a atinge, cu tóte ca si in acesti ani de trista memoria uniunea nu s'a consideratu de legala; Transilvani'a n'a venitu in legatura mai strinsa cu Ungari'a, decâtu cum fu mai nainte.

In rescriptulu din 21 Aprile 1861 indreptatu cátra diet'a din Pest'a, corón'a insasi recunósce, cumca uniunea conchisa fara liber'a invoire a Romániloru si a Sasiloru nu s'a infiintiatu nici odata cu putere deplina de lege si indata dupa publicare conclusulu unilaterale s'a desfiintiatu, totu corón'a recunósce, cumca acésta uniune, pâna nu se voru asigurá drepturile nationale ale popóreloru nemagiare, pâna atunci nici ca se póte infiintá.

Acésta dechiarare s'a repetitu din partea corónei si in rescriptulu cátra diet'a din Sabiiu si deca conchiamarea dietei ardelene pe 4 Nov. 1861 n'a respicatu destulu, cumca faptele intemplate dela 48 incóce suntu totu atatea negári ale uniunei, apoi tóta indoiél'a, care a mai potutu sustá in privinti'a acésta a trebuitu sa dispara cu conchiamarea dietei din Sabiiu si cu sanctiunarea legiloru aduse de dens'a.

Din aceste cause, credu, cumca art. I despre uniune nu are cerintiele unei legi perfecte, credu, cumca deca locuitorii Ardelului nu potú scapá de pertractarea acestui obiectu, deca parerile exprimate de 18 ani in obiectulu acesta, din partea majoritatii locuitoriloru acestei patrie nu suntu de ajunsu pentru cá sa se puna acestu obiectu la o parte pentru tot-de-un'a, atunci trebuie sa se ia la revisiune formale si radicale, pentruca chiaru in intielesulu rescriptului din 1-a Sept. 1865 sa presupune, ca acelu articulu este manco, este imperfectu.

Dupa parerea mea revisiunea articolului acestui'a nu se póte face in diet'a presenta, pentruca acé'a este chiamata pe bas'a artic. XI din 1791, care articulu nu este intemeiatu pe egalitatea de drepturi si care pe natiunea romána, de-si s'a susceputu in sistem'a politico-natiunale in diet'a din 1863, o ignoréza; chiaru legile din an. 1848, pe care eu nu le recunoscú de valide, chiaru si acele, au statoritu si primitu in sine principiulu egalei indreptáti pentru tóte natiunitátile si confesiunile fara deosebire de nascere si totusi vedemu, ca diet'a de acum s'a compusu eschisivu pe bazele privilegiate de inainte de 1848 si de aci au urmat, cumca in componerea ei Románii peste unu milionu abia au 13 deputati pe candu Unguri si Secui 539 de mii numera fatia cu ei 194 membrii dietali. — Momentuositatea obiectului pretinde dar o astfelu de compunere a dietei, incátu se corespunda tuturor intereselor si tuturor cerintieloru locuitoriloru acestei patrie, cá legile care le va aduce aceea reprezentantia sa aiba in sine acea putere morale, care sa le asigureze totudeun'a dara si o viétia mai durátore.

O compunere a dietei precum este cea de astadi mie mi s'a parutu in an d. 1865 cu totulu cu nepotintia si in privinti'a acésta amu fostu asigurati chiaru prin cuvintele din rescriptu din 15 Iuniu 1863, indreptatu cátra diet'a din Sabiiu, unde intre altele se dice:

„Insa pre lângá multe altele inca, anume acea parte a constitutiunei avitice a marelui principatu Transilvani'a care privesce la compunerea dietei, s'a schimbatu in urm'a stergerei stárii esemtionali si in urm'a statorirei egalitáti de datorintie si drepturi civili pentru tóte clasele locuitoriloru tieriei, asiá de esentialu, cátu o dieta conchiamata pre bas'a art. XI. din anulu 1790/1 prin care aru fi eschisa cea mai mare parte a poporului dela esercitarea drepturiloru politice in contr'a intereselor adeverate ale tieriei nu s'aru privi cá o atare adeverata representatiune a poporatiunei intregi din tíera fara deschilnire de nascere, stare, natiunitate si religiune, care posedó autoritatea morale ne aparatu debuinciósa, ca atátu trebile din lántru ale Transilvaniei sa le deslege spre multamirea tuturor natiuniloru intr'aceea locuítore, cátu si in privinti'a relatiuniloru publice drepturistice ale acelu'a cátra intré-g'a monarchia, se aduca la indeplinire intentiunea nóstra de parinte alu tieriei de repetite ori respicata.“ Chiaru si in acestu rescriptu este recunoscutu, cumca dupa stergerea stárei esemtionale, dupa radicarea roboteloru, dupa introducerea egalitáti de drepturi o compunere a dietei pre bas'a art. XI din 1791 nu mai este cu potintia.

Nefindu dara conchiamata diet'a dupa aceste principie recunóscute de salutarie si din partea corónei, nepotendu fi conclusele ei eflusulu celu adeveratu alu dorintieloru majoritáti locuitoriloru, me aláturu la motiunea fácuta de Esc. Sea D. Baronu, de Siagun'a.

Clusiu 24 Noemvre. Luni in 22 Noemvre s'a tinutu a patr'a siedintia. Dupa cetirea protocolului in trei limbi, ceea ce s'a observatu in tóte siedintiele si dupa unele indreptári la protocolu si unele afaceri de verificatiuni, presiedintele in fine arata pentru delaturarea indoieliloru unu esemplariu originalu de legea uniunei sanctiunatu si subscrisu de Maiest. Sea Ferdinandu V.

Dupa acésta se deschide discussiunea carea tinu dela 10¹/₂ pâna cátra 2³/₄ óre dupa amédi. Oratorii fusera: Gal Ianós, bar. Kemény Domokos, Metropolitulu Siulutiu, carele au spriginutu in cuventu lungu motiunea Metropolitului Siagun'a, Manager, Miko Mich, Simon Alesiu.

Marti in siedinti'a a cincea au cuventatu: Conte Gabr. Betlenu sen. Gregoriu de Székely si Alex. Dozs'a. Metropolitulu Siagun'a ia cuventulu contra atacuriloru lui Kemény; Bar. Losika pentru scurtarea pertractáriloru; Ioann Balomiri sprigenesce motiunea Metropolitului Siagun'a si Greg. Thuri pe a lui Zeicu.

Mercuri se tinu a siés'a siedintia in carea provóca presidiulu pre membrii dietei a nu se slobozi in cuventári asiá lungi; iar cont. Ioann Betlenu propune, cá acei domni cari voru sa vorbéscá pentru motiunea lui Zeicu sa renuncie la cuventu ceea ce se si intemplá. Dintre Sasi inca renuncia la cuventu: Lassel, Gall, Schneider si bar. Bedeus; vorbesce Mauritiu Conrad pentru Boemches. Dintre Románi renuncia la cuventu: Florianu si Muresianu.

Pentru motiunea lui Zeicu mai rostescé Kalnoky; Rannicher combate legalitatea art. de uniune, cáru in esemplarele tiparite i lipsesce subcrierea M. S.; lu sprigenesce Gull si Mich. Binder.

Demetriu Mog'a, Aless. Bohatielu si N. Gaietanu sprigenesce motiunea Metropolitului Siagun'a. Hosszu citeste in limb'a romána conditionile cari doresce sa intre in adresa.

Zeicu incheia primindu si amendementulu lui Boemches.

La votare remanu in minoritate motiunile Metropolitului Siagun'a si Rannicher, iara alu lui Zeicu cu adausulu de Boemches se radica la conclusu. Románii si majoritatea Sasiloru insinua voturi separate. (In nrulu victoriu mai pe largu dopa alta corespondintia care ne sosi deodata cu incheerea foiei. Red.)

Dietele transilvaniane.

Dualismulu din dietele aceste, despre care amintiramu in nrulu nostru treculu se desvólta totu mai tare. Nemtii combatu cu o energia extraordinaria, impenata de surcasmii cei mai ageri, sistarea constitutiunei imperiale, pecandu Slavii o a roba. Ce e mai interesantu e, ca cestiunea Ungariei inca devine din candu in candu pe tapetu. Si apoi trebuie sa scimu ca toti acesti maestri in oratoria suntu acei'a, cari pledau din tóte puterile pentru impacarea cu Ungari'a.

Cum suntu astadi de incantati Ungurii de binefáctorii loru politici si cum dorescu Nemtii transilvaniani impacarea cu Ungari'a putem vedea din cele ce vomu estrage din Pesti Napló, carele reflectéza la cuventarea amicului celui mai mare alu cestiunei unguresci de óresandu din Senatululu imperialu, — la cuventarea lui Kaiserfeld. Kaiserfeld se intielege, ca apara si densulu cá ceilalti colegi constitutiunali ai sei constitutiunea din 26 Fauru 1861. Fatia cu acésta Pesti Napló dice:

Cuventáriloru lui Kaiserfeld si soci nu au interesu pentru unguri, pe cátu ele nu cuprindu in sine ce-va nou si pe cátu nu continu ce-va, ce Ungurii din punctulu de vedere alu dreptului de statu ungurescu, aru fi combatutu de sute de ori. Mai departe insa acusa Napló pe Nemti, ca ei pâna candu nu le-au pusu regimulu fluer'a in gura au tacutu in Reichsratu si n'au pomenitu nimic'a de impacare, si cu tóte acestea ei (Ungurii) le-au recunoscutu meritulu. Se plánge asupr'a intórcerei Nemtiloru de acum. Noi crediurámu dice Napló ca transilvanii voru vedé ca impacarea cu Ungari'a nu impedece constitutiunismulu, ci lu inaintéza, pecandu constitutiunea din Fauru nu suferé lângá sine drepturile unguresci si asiá impacarea aru fi amanata pe tempuri indepartate, candu aru capatá Nemtii aceea ce ceru acum. Nemtii dicu acum, ca Nemtii si nu centralistii si radica vocea pen'ru constitutiunea din Fauru, ce totu un'a este si ca din acésta se vede, ca Nemtii voru sa domnésca preste celelalte popóre ale Austriei. Venindu vorb'a despre concessiuni, respinge Napló din tóte puterile modalitatea acelor'a. „Sa fia senatululu imperialu mai largu puterea, carea sa prescrie legile si sa ne propuna concessiunile? acésta nu aru fi impacare ci contrariulu dela acésta; pentruca chiaru si gustulu de poruncitoria fatia cu Ungari'a nu póte sa subsiste. Transilvanii, candu au sa fia drepti cátra contractele bilaterale ale Ungariei prin faptele si nu prin cuvinte, arata ca suntu capaci de ori-ce sofisma, prin care sa-si pastreze dominarea factica de-si nedrépta, care o au ereditu din gratia bar. Bach si carea credeau ca prin gratia lui Schmerling voru puté sa o eserciteze sub alta forma.“

Brasiovu 24 Novembre. Domnule Redactoru! Mi iau voia ati impartasi unu curiosum, si adeca, conducatorii causei nostre nationale din Brasiovu vediendu, ca barbatii nostri dela dieta din Clusiu nu suntu inchinatori orbi ai pareriloru Dloru, se opintescu, ca in totu chipulu sa sustina oraculele lor; de aceea au compusu o depesia telegrafica câtra unu deputatu romanu dela dieta, care cuprinde cam urmatoarele: „Dupa cum se sciresce a-ti cârnit'o. Consternatiune pentru traganare. Dupa despretuire umilitore participati. Desonestare eterna. Abdicere de dreptu. Celu putinu deputatii sa repasiésca.“

Insa candu era, ca depesi'a acést'a sa se predé spre a fi espedita, eata ca sosese o epistola din Clusiu dela unu deputatu romanu bravu de ai nostri, carele de mai multe ori au documentatu independintia in convingerile sale politice fatia cu diplomatii nostri de aci, si ce sa vedi? o consternare, si in urm'a ei repasire dela telegrafare, adeca si-au perdu' u gustulu de intrigare, câci in epistola s'au disu curatu si limpede: ca Archiereii si toti deputatii si regalistii romani suntu uniti si solidari intr'aceea: ca in dieta sa apere caus'a nationala. Déca me intrebi Dle Redactoru! ca ce au vrutu acésti diplomati din Brasiovu? atunci eata deslusirea. Ei au vrutu, precum documentéza conceptulu depesiei lor telegrafice, ca baratii romani sa nu intre in dieta; sa faca protestu si sa mérga acasa; cu unu cuventu: ca poporulu nostru sa nu aléga, séu déca aru fi alesu poporulu unde-va, deputatulu sa si depuna mandatulu.“ Vedi Domnulu meu! cuprinsulu acelu minunatu oraclu din Brasiovu! Au datu insa bunulu Domnedieu, de precum in tier'a intréga, asiá si la Brasiovu putini partisani are acelu oraclu. Sciu de siguru, ca oraculistii acésti'a brasioveni au scrisu mai nainte cu cate-va septemâni la Nasendu, ca sa nu aléga, si sa nu mérga la dieta, dar li s'au respunsu negativu, precum se vede acum in insasi fapta, câci si bravulu Capitanu supremu Bohatielu, si doi bravi romani Muresianu si Florianu suntu la dieta, si apera caus'a nationala cu frunte deschisa, — ear diplomatii nostri tinu invetiaturi in casina, prin care se silesco a rectificá diplomatii'a lor cea minunata, si cu unele frase neglióbe, precum este si acea alusiune din Gazet'a Transilvaniei, unde se dice: ca unu românu are de cugetu sa defende caus'a nationala in dieta, cu astfelu de voce sonora incâtu sa se auda si in catacombele Romei; pentru ca Românu acelu au scrisu la Brasiovu: ca la dieta va apará caus'a drepta a natiunei astfelu, ca sa lu auda Europ'a intréga.

Aradu. Diuarele vieneze au depesie telegrafice de aci despre decursulu alegeriloru la dieta. Fiinduca au interesu deosebitu pentru noi le impartasimu pâna vomu aflá pe alta cale, dupa cum le aflámu acolo.

In Kisjenó e alesu cu aclamatiuni: Br. Simonyi; in Szt. Ann'a: Varg'a; Ungurii si Nemtii s'au abtinutu dela votare; in Vilagos: Antoniu Mocioni; in Radn'a: Dessanu Popovicu; in Pecic'a: Secretariulu de curte Ioanescu; toti Nemtii si cei mai multi Unguri s'au abtinutu dela votare; in Butinu: Sigismundu Popovicu. In tóte cercurile de alegere s'a datu din partea Ungurilor proteste.

Banatu in 16 Novembre 1865. Impresiunea imbucurátore, ce au suprinsu pre poporulu Românu din Protopopiatulu Hassiasiuului, cu ocaziunea mergerei Ilustritatei Sele Domnului Episcopu alu Aradului Procopiu Ivacicovicu la Caransebesiu; — me punu in pusetiune prea placuta, a descrie publiculu nostru si grandios'a intempinare ce s'au facutu Ilustr. Sele din partea preotimei si poporulu din tractulu susu amintitu si anume dela comun'a Siustr'a pâna la Lugosiu precum urmeza:

Prea Onoratulu Domnu Protopresbiteru alu Hassiasiuului Constantinu Gruiciu repede intielegandu de venirea bunului Archipastoriu, de-si érá fórté morbosu, totusi prin o epistola privata in 27 Octobre a. c. pre la 11 óre diminétia insciintia pre prea O. D. vicariu Protopresbiterescu Georgiu Petrovicu din Budintiu, ca in numele prea on. D. Sele sa faca cunoscutu preotiloru si antistiloru comunali, din comunele Budintiu, Ictaru, Topolovetiu si Siustr'a de venirea Ilustr. Sele si sa iese intru intempinare; — si D. Vicariu in numele D. Protopresbiteru, sa fia in fruntea poporulu la marginea Protopresbiteratulu, adeca in comun'a Siustr'a. Aci dara asceptandu la cas'a comunala D. Vicariu, preotulu din locu, Invatiatoriulu cu pruncii si multime de poporu, eata ca pe la cinci óre sér'a, in 27 Oct. a. c. au si sositu Ilustr. Sea fiindu totudeodata intempinatu cu „sa traiésca“, si pogorendu-se din careta lu intempina D. Vicariu cu o cuventare scurta cam in tipulu urmatoriu:

Ilustrisime si inaltu prea Sântite Domnule Episcópe, Domnule noue prea gratiosé! Protopresbiteratulu Hassiasiuului, avendu astadi aceea rara onóre, de a primí in sinulu seu, prim'a óra pre Archiereulu si Episcopulu seu, vine prin mine Namesniculu protopopesco si cu fratii preoti la marginea Protopresbiteratulu seu, a-Ti rostí cu totu respectulu cuventulu de „bine ai venit“ postindu-Ti din adenculu inimii, cá Ddieu sa Te tina ani multi si fericiti, pâna la cele mai adenci betranetie, cá sa poti conlucrá pentru infflorirea si buna starea maicei nóstre biserici gr. or. si a toturora fiiloru sufletesci incredintiatii Archipastoriei Vóstre. — Lânga care dîcu sa traiéscei Ilustrisime!

Urmandu dupa acést'a intreitu „sa traiésca“, si desiértandu-se câte-va puscaturi de tréscuri rosti Ilustr. Sea o cuventare cores-

pundiatóre multiamindu poporulu pentru arátat'a amóre câtra Archipastoriulu lor. Dupa acést'a suindu-se Ilustr. Sea in careta, invita lânga sine alaturea, pre prea O. D. Vicariu, mergendu petrecutu de caláreti, pâna la comun'a Topolovetiu; — unde asceptau ambii preoti imbracati in ornatele bisericesci, Invatiatoriulu cu pruncii si multime din poporu, cari cu toti esclamau, — „sa traiésca Mari'a Sea“. Decí pogorendu-se Ilustr. Sea cu insotitulu din careta, fîndu o cuventare scurta si petrudiatóre. Apoi pre lânga resunetulu de „sa traiésca“ si desiértarea tréscurilor, petrecutu de caláreti se indepartá pâna la hotarulu Ictarului si Budintiu unde preoti din ambe comunele imbracati in ornatele bisericesci, Invatiatori cu scolarii, si standardele bisericesci cu multime din poporu, steteau in ordine in drumulu mare, cu focuri si pâna la 30 de facle, asceptandu venirea mirelui bisericescu, carele dupa 7 óre sér'a sositu si pogorendu-se din careta, fîndu intempinatu de D. Vicariu cu o cuventare prin carea au aretatu bucuria acestoru dóue comunitáti, pentru primirea I-iului Episcopu Românu alu banatieniloru. Asiá strigandu poporulu „sa traiésca“ si cantandu „intru multi ani“, rosti si Ilustr. Sea o cuventare, mangaindu si indulcindu anim'a fie-cáruí auditoriu; si in fine prometindu-le, ca pentru insufléirea lor ce au aretat'o, asceptandu pâna la atát'a tempu de nópte spre bucuria lor, dar si spre multiamirea Ilustr. Sele, la re'tórcerea dela Caransebesiu va cercetá tóte bisericele acestoru comunitáti; si asiá totu de D. Vicariu insolitu intreprinse caletoria pâna la Belintiu petrecutu fiindu de 16 caláreti din Budintiu si Ictaru, cari erau imbracati in vesminte serbatoresci, totdeodata cantau cantári nationale „Descéptate Romane“, „Hai sa dámu mâna cu mâna“ si colind'a „Imperatulu nostru celu bunu.“ Iara 4 caláreti din caus'a noptii erau renduiti a merge pre lânga careta. Si asiá petrecura pre Ilustr. Sea, pâna in curtea prea On. Protopresbiteru. — Mai departe de-si me temu ca voiu vatemá modestia prea On. D. protopresbiteru, totusi nu potu retaceca, bravur'a prea Onoratu D. Sele ce au reportat'o la acést'a festivitate; câci de-si érá fórté morbosu totusi sentimintele de bucuria ce le-au avutu pentru cercetarea Ilustr. Sele l'au facutu a-si reculege poterile, arangendu din poporulu belintianu din drumulu mare pâna in curte, dóue siruri de ómeni, cari toti aveau câte o lumina aprinsa in mâna, fiindu in fruntea lor On. D. Prot. cu Dnii preoti locali, intempinandu pre Ilustr. Sea cu aclamári de bucuria si desiértári de tréscuri. In fine asiediendu-se Ilustr. Sea in curtirulu destinat pentru buná primire, caláretii cu preotii impreuna pasindu la sarutarea mânei, primira binecuventare dela Ilustr. Sea, si apoi cu cuventulu de nópte buna se departara fiesce care la ale sele.

Máne di diminétia adeca Joi in 28 Oct. a. c. inainte de a intreprinde Ilustr. Sea caletoria câtra Caransebesiu, insolitu de D. Prot. au cercetatú Biserica, Belintiuului, fiindu acolo bine primitu de preoti imbracati in vesminte bisericesci, de Invatiatoriulu Haliéga cu scolarii sei si mai multi din locuitori mici si mari. Unulu dintre scolarii spuse o oratia Ilustr. Sele, si dupa acést'a intrandu in biserica s'au tinutu de preoti servitulu Utreniei, rostindu apoi Ilustr. Sea o cuventare in biserica s'au re'torsu la cas'a D. Protopresbiteru; de unde apoi cu caláreti si mai multe persóne onorabile cu trasure din Belintiu au intreprinsu caletoria respectiva, aflandu inca la hotarulu Belintiuului pre preotulu din Gruinu in cea mai frumoasa ordine cu caláreti si mai multi adunati, cari se impreunara cu belintienii si petrecura pre Ilustr. Sea pâna la Lugosiu la biserica gr. or. fiindu aci bine primitu cu o cuventare rostita de pré On. D. Protop. alu Lugosiuului; rostindu dupa acést'a si Il. Sea o cuventare in biserica, mersera cu toti la cas'a D. Prot. unde apoi au ramasu Ilustr. Sea si peste nópte.

In 3 Noemvre a. c. re'tornandu Ilustr. Sea din Caransebesiu au fostu pe sér'a in Belintiu la pré On. D. Prot. de unde diminétia in 4 Noemvre continuandu caletoria câtra Timisiória, se despárti soleneju de pré On. D. Prot. insolitu in careta earasi de D. Vicariu Georgiu Petrovicu, si continuandu caletoria dupa promisiunea mai susu mentionata au cercetatú bisericele, din Chisetu, Budintiu, Ictaru, Topolovetiu si Siustr'a, fiindu in tóte comunitátile cu cea mai mare festivitate primitu si adeca subsunetulu campaneloru cá vesteau venirea Archiereului, preotii imbracati, Invatiatori cu scolarii, cu standardele bisericesci, dintre care n'au lipsitu si nationale. Ilustr. Sea inca in fia-care biserica au tinutu câte o cuventare, care nici candu nu se va sterge din anim'a ori-cáruí auditoriu. — Si asiá pre lânga cantári nationale si de „sa traiésca“ Ilustr. Sea fu petrecutu de caláreti si mai multi preoti din comun'a in comun'a pâna in Orasieulu Recasiu, de unde primindu aci toti preotii si petrecatori binecuventare dela Ilustr. Sea, re'tornara câtra casa cu inimile pline de bucuria, laudandu si binecuventandu pre Domnedieu, pentru festivitatea dilei solene si pentru indelung'a viatia si sanetate a Ilustr. Sele D. Episcopu alu nostru Procopiu Ivacicovicu! D. B.

Principatele române unite.

Respunsulu celu memorabilu alu principelui Alessandro Ioann I. câtra marele Viziru nu au lipsitu a fi discutatú in diuaristic'a Europei. Principele se mira mai antáiu de ministrulu celu d'antáiu alu Turciloru cum de au indrasnitú elu a i serie in tonulu in care iau scrisu si prelânga formalitátile care le observéza in acea scrisóre. Marele veziru lu provóca sa si dea socotéla de cele intemplete in Augustu la Bucuresci; insa densulu (principele) seie, ca Turci'a de o parte n'are, sa se amestece in afacerile interne ale Romaniei, de alta parte prin evenimentele de atunci nu s'a compromisú ordinea locm'a cum nu s'a compromisú in Bavaria si Spania prin asemenea escese. Pórt'a are de a multiami regimulu romanescu, ca au sciutu sa sugrume miscarea indata. Pentruca déca aru fi ramasu, cá pórt'a sa restablesca ordinea cu invoierea marilor puteri, s'aru fi pututu nasce conflicte a cároru urmári n'aru fi pututu prevedé. Ori ce disordine care amenintia linnisceca, ori ce periclu care amenintia teritoriulu Romaniei este unu periclu, o amenintiare si pentru Turci'a. Principele Romaniei nu va suferi nici odata cá sa fia domnitu de condem-

nabila slabiciune, de a aștepta că pórta sa vina și sa ia mersuri pentru oblierea atăróru conflicte. Ori și candu la întem-plări de acestea se va pórta după cum s'a purtat și acum, luându totă responsabilitatea asuprași, fia acést'a cătu de grea.

In fine și esprima parerea de reu pentru neintielegerea ce vede ca este între sine și marele veziru turcescu.

„W. Ztg.“ comentéza acestu actu pentru a cărui concepere s'a cerutu 70 de dile cu urmátórele :

Odata dice ca are de scopu de a infricá pre Turci'a, a-retându-i ce periculi se potú nascé pentru dens'a, din aseme-nea conflicte; de alta parte insa, ca principele vrea sa arete ini-miciloru sei, cum de tare se simte densulu in pusetiunea sea pre lângá tóte neindestulirile manifestate de cátra pórta cu re-gimulu lui.

„Korunk“ fóia magiara dice ca respunsulu acest'a e de-parte de a respinge pretensiunea portiei, dupacum se erá sciritu mai inainte cu atát'a sgomotu, ci afla ca este unu res-punsu redigeatu in unu modu fórté stemperatu, ba inca prea-umilitu.

Prospectu politicu.

Cestiunile interne ne distragu cu totul dela cele din a-fara. Mai vine apoi impregiurarea, ca politic'a din afara se pare de unu tempu incóce, ca e adormita. Unu telegramu de mare insemnatale, intielegemu pre celu despre bolnavirea cea grea a regelui Belgiului, au tresaritu incátu va si pre politi-cii cei mai de a dóu'a mána si le-au atrasu atentiunea asup'r'a evenimentelor ce potú se aduca mórtéa regelui Belgiului, ca-rea se póte presupune ca va urmá cátu de curendu.

Belgiulu esista cá tíera de sine, cá regatu autonomu nu-mai de 35 de ani, cu celu dintáu rege. Pusetiunea geogra-fica in apropierea Franciei, putinatatea mileloru pátrate si a populatiunei si mai departe populatiunea cea inumatáfta dupa nationalitáti si impartita in partide, indreptatiescu precarita-tea esistintiei micului regatu dupa mórtéa intieptului seu rege.

In Franci'a s'a vorbitu si se vorbesce de margini naturali. Ocasionea se oferese acum si constelatinnea poli-tica póte ca inlesnesce pasulu cátra o dorintia vechia a popo-rolui francescu.

Cei mai de aprópe cari sa strige veto acestei politice francese aru fi Nemtii. Acesti'a insa impartiti in state merunte nu suntu in stare. Austri'a are astadi de ispravitu cestiuni mari interne, abstragendu dela engagiamentulu ce-lu are la média-nópte si la média dí a Europei.

Angli'a de alta parte e aliat'a Franciei si ran'a ce au erumpu nu de multu in sinulu ei, intielegemu conjuratiunile descoperite in Iri'a, i demanda deocamdata moderatiune in actiunile politice. Prussi'a nu póte face neghióbi'a, cá sa se strice togm'a acum cu Franci'a, candu póte sperá dela dens'a sa o ajute in cestiunea anesarei Schleswig Holsteinului. Si in fine Russi'a nu are nici unu interesu de a combate o politica pre carea ea singura o urméza cu multa asprime in Poloni'a.

Cu tóte acestea dinariele ne asigura ca Napoleonu III. la nimic'a nu cugeta mai putinu decátu la o astfelu de acuisitiu-ne. Franci'a are lipsa de pace, de a-si chivernisi finantiele ; ea cauta dar cá cestiunile esterne cu care e dejá ocupata sa le termine. Lánga acestea sa mai adauge reducerea armatei, despre carea se vorbesce fórté multu, dar carea póte sa resulte dupa cum dicea mai deunede o foia umoristica unu plus de 140 mii de feciori.

In Itali'a decurgu desbaterile parlamentari. Cuyen-tarea de tronu la deschiderea sesiunei respira pace.

Italienii au devenitu ómeni practicii cugetandu seriosu la consolidarea loru interna.

Parasirea Roméi din partea trupelor francese s'a in-ceputu de mulu. Statulu papei va trebui de aci incolo sa fia aperatu de trupele sale proprii si de aceea se aduna re-crutii castigati cu prestigie destulu de bune in bani, atátu pen-tru ei cátu si pentru familiile lor, déca suntu serace.

Grecii, cá totdeun'a trebuie sa faca Europei cuno-scutu prin escesele lor, ca esistu si ei. Ministeriele se schim-ba mai preste nópte, incátu au ajunsu a fi de proverbii. U-nele foi mergu asiá departe incátu mai ca st'au sa numere dilele lui Georgios I. pe tronulu Greciei; iara altele aducu recunóscerea Italiei in spe, decátu Bavari'a in combinatiunea , ca césta din urma sa fia spriginita in pretensiunile ei de dreptu asup'r'a tronului grecescu, déca cumva Georgios aru fi silitu a face ce au facutu Oto I.

Din Americ'a cate sciri atatea si pareri despre sta-rea lucrurilor de acolo. Dupa unele imperati'a Mesicului in-floresce si prinde putere din dí in dí, dupa altele iara acusi va fi stérta de pé fati'a pamentului si restatorita republic'a.

Redactoru respundiatoriu Nicolau Cristea.

Publicarea

Sumelorú incurse la fondulu Asoc. tranne dela siedinti'a Co-mitetului Asoc., din 14 Novembre a. c. pâna la siedinti'a din 5 Decemvre 1865.

1) prin D. Capelanu castrense in Leopole si Col. Asoc. tranne I o a n n e D u m b r a v ' a , s'a tramisu la fondulu Asoc. tranne 17 fl. v. a. si anume: a) tax'a de m. ord. pentru DSea pre an. 1864/5 5 fl, b) dela D. c. r. Capitanu in 37-lea reg. Ioseph Alessandru Russovatz tax'a de m. ord. pre an 1865 si pentru diploma 6 fl. c) dela D. parochu din Leopole I. Ieromonachulu Chrisante Renieri, tax'a de m. ord. pe an. 1865 si pentru diploma cu totul 6 fl. Sum'a 17 fl. v. a.

2) D. Eliseiu Juniu Armatu arendatoriu in Pitesti tramite la fondulu Asoc. tranne apromisulu anuale pe 1864/5 in suma de 5 # in natura.

3) prin D. Prot. si Col. alu Asoc. in Brasiovu Ioane Petricu s'a tramisu la cas'a Asoc. cá tax'e de m. ord. pe an. 1864/5 pentru D. Ioann Francu negotiatoriu in Kézdi-Vásár-hely 5 f.

Deadreptulu la cass'a Assoc. a intratu dela siedinti'a tre-nta a Comitetului pâna la siedinti'a din 5 Dec. a. c. a) dela D. Protosinghelu Nic. Pope'a pentru 1 esempl. din actele ad. gen. IV 30 xr., b) dela D. Capitanu Const. Stezariu pentru 1 esempl. din actele ad. gen. IV 30 xr. Sum'a 60 xr. v. a.

Dela Secretariatulu Assoc. tranne románe. Sabiiu in 5 Dec. 1865.

54—2

EDICTU.

Ioann Vladu din Amnasiu Scaunulu Sabiiului in Trans-silvani'a, carele mai bine de patru ani au parasitu pre soci'a s'a Ann'a Ilie Dobrota totu din Amnasiu si au trecutú in Ro-mani'a, se indetóreza prin acést'a, cá in termiu de unu anu, cu atát'a mai vertosu sa se infatisieze inaintea subscrisului foru matrimoniale, cu cátu la din potriua processulu matri-moniale asupra-i pornitu, se va otari si fára de elu in intie-lesulu presciseloru SS. Canóne bisericesci. — Sabiiu in 4 Novembre 1865.

Forulu matrimoniale gr. res. alu Tractului proto-popescu alu Sabiiului I.

I o a n n H a n n ' a , Protopopu.

Nr. 63—3

EDICTU

Ann'e lui Michailu Bogdanu din Vulcanu care de 2 ani au parasitu cu necredintia pre legiuitulu seu barbatu Vasiliu Carstea din Codle'a in districtulu Brasiovlui, se citéza prin acést'a, in terminu de unu anu dela datulu de fatia a se pre-sentá cu atátu mai sicuru, inaintea subscrisului Scaunu Pro-topopescu, cu cátu ca pomenitulu ei barbatu a pornitu procesu divortialu asupra-i, carele apoi dupa espirarea terminului de susu se va decide si in absentia densei.

Dela Scaunulu Protopopescu gr. or. alu Branului.

Zernesci in 2 Octomvre 1865.

Ioann Metianu

Protopopu.

Nr. 52—3

CITATIUNE EDICTALA.

Ann'a Magurénu din Dieci, Comitatulu Aradului in Unga-ri'a, care acum de siepte ani, cu necredintia au parasitu pe le-giuitulu seu barbatu Eliseiu Cotioiu docente in comun'a Ciuru-lés'a, comitatulu Albei de josu in Transsilvani'a; prin acést'a se provóca, ca dela dat'a de josu in terminu de trei luni de dile, sa se infatisieze negresitu inaintea forului subscrisu, cáci la din contra procesulu divorciale asupra-i pornitu, se va de-cide si fára de ea, in intielesulu SS. Canóne ale Bisericei nó-stre gr. orientale.

Dela Sc. protopopescu gr. or. alu Zlatnei de josu.

Abrudu in 16 Oct. 1865.

Ioanne Gallu,

Adm. protop. gr. or.

Insciintiare.

Subscrisulu, care s'au bucuratu in restempu de 17 ani cá arendatorele Hotelului la „Curtea Mediasului“ de a fi o-noratu din partea on. publicu cu concurenti'a sea, are onóre a face onoratului publicu cunoscutu, ca cu inceputulu lunei lui Iulia a. c. si-a arangiatu Hotelulu seu, in cas'a sea propria in strad'a macelariloru (Fleischergasse) Nr. 18. sub firm'a „H o - t e l u B u c u r e s c i “ , in care prelánga unu servitiu promptu se afla cele mai bune si estine beuturi si mancári, si care totdeodata e proviedutu cu mai multe odái bine mobilate, cu irajdori bune pentru cai si siopári pentru trasuri. — Sabiiu in 30 Oct. 1865.

Savu Lobontiu ,
proprietariulu „Hotelului Bucuresci.“

Editur'a si tipariulu tipografiei archidieceesane.